

DRÖG AÐ REGLUGERÐ

um framkvæmd 20. gr. a. - 20. gr. i. raforkulaga nr. 65/2003, þ.m.t. um bann við markaðsmisnotkun og innherjasvikum, upplýsingar sem teljast til innherjaupplýsinga og birtingu þeirra, upplýsingaskyldu um viðskipti og eftirlit.

I. KAFLI Almenn ákvæði

1. gr.
Gildissvið.

Reglugerð þessi tekur til framkvæmdar 20. gr. a. – 20. gr. i. raforkulaga nr. 65/2003.

2. gr.
Skilgreiningar.

Hugtök í reglugerð þessari hafa sömu merkingu og í raforkulögum nr. 65/2003, nema annað sé sérstaklega tekið fram.

Að auki er merking eftirfarandi hugtaka sem hér segir:

- Birtingarleið innherjaupplýsinga:* Rafrænn miðill, vefsetur, upplýsingavettvangur eða önnur sambærileg leið sem markaðsaðili notar til opinberrar birtingar innherjaupplýsinga.
- Óstaðlaður samningur:* Samningur um heildsöluorkuafurð sem ekki telst staðlaður samningur samkvæmt reglugerð þessari.
- Pöntunarbók:* Rauntímaskrá upplýsinga um öll virk kaup- og sölutilboð um heildsöluorkuafurðir, þar á meðal pöruð og ópöruð viðskiptafyrirmæli.
- Staðlaður samningur:* Samningur um heildsöluorkuafurð sem tekin hefur verið til viðskipta á viðskiptavettvangi raforku óháð því hvort viðskiptin fara í raun fram á þeim viðskiptavettvangi eða utan hans.

3. gr.
Rafræn upplýsingagjöf til Raforkueftirlitsins

Raforkueftirlitið skal á vef sínum birta upplýsingar um þær rafrænu leiðir sem nota skal við tilkynningar, gagnaskil og aðra upplýsingagjöf samkvæmt reglugerð þessari. Raforkueftirlitið skal, eftir því sem við á, jafnframt birta leiðbeiningar um form og tæknilega framkvæmd slíkrar upplýsingagjafar.

II. KAFLI Opinber birting innherjaupplýsinga og frestun opinberrar birtingar

4. gr.
Opinber birting innherjaupplýsinga.

Markaðsaðilar skulu birta innherjaupplýsingar eins fljótt og unnt er nema heimilt sé að fresta birtingu samkvæmt 2. mgr. 20. gr. h raforkulaga. Birtingin skal fara fram á skilvirkan og tímanlegan hátt, þannig að almenningi og markaðsaðilum sé samtímis kleift að leggja fullt, rétt og tímanlegt mat á upplýsingarnar.

Markaðsaðili ber ábyrgð á því að birting innherjaupplýsinga uppfylli skilyrði 20. gr. h raforkulaga og reglugerðar þessarar.

Við birtingu skal koma skýrt fram:

- að um innherjaupplýsingar sé að ræða,
- fullt heiti þess markaðsaðila sem upplýsingarnar varða,
- efni innherjaupplýsinganna,
- dagsetning og tímasetning birtingar.

Sé fyrri birting leiðrétt eða uppfærð skal koma skýrt fram hvaða fyrri birtingu breytingin varðar.

5. gr.

Kröfur til birtingarleiðar innherjaupplýsinga.

Markaðsaðili skal nota birtingarleið sem er almennt til þess fallinn að tryggja skilvirka, tímanlega og aðgengilega birtingu innherjaupplýsinga.

Markaðsaðili skal tryggja, eftir því sem við á, að birtingarleið sem hann nýtir:

- a) geri almenningi kleift að nálgast birtar innherjaupplýsingar á auðveldan hátt, án mismununar og endurgjalds,
- b) taki skýrt fram dag- og tímasetningu birtingar,
- c) skrái birtingar í tímaröð,
- d) geri kleift að sía upplýsingar, þar á meðal eldri upplýsingar, eftir viðeigandi gagnaflokkum og að unnt sé að hlaða þeim niður á rafrænu formi,
- e) búi yfir öryggis- og varalausnum sem draga úr töfum á birtingu og áhrifum tímabundinnar truflunar á aðgengi að þjónustunni,
- f) birti upplýsingar á íslensku og ensku eða eingöngu á ensku,
- g) tryggi að innherjaupplýsingar, þar á meðal breyttar og uppfærðar upplýsingar, séu aðgengilegar almenningi í að minnsta kosti fimm ár eftir að viðkomandi atburði lýkur,
- h) varðveiti aðgengilega birtingarsögu varðandi sama atburð og tengi fyrri birtingar við breytingar og uppfærslur, styðji, eftir því sem við á, rafræna miðlun og vinnslu upplýsinganna með stöðluðum hætti.

Markaðsaðili skal tryggja trúnað upplýsinganna við sendingu þeirra til birtingar þar til þær hafa verið gerðar opinberar. Markaðsaðili skal gera nauðsynlegar ráðstafanir til að tryggja að birtingarleið eða upplýsingavettvangur sem hann nýtir leiði ekki til óæskilegra hagsmunaárekstra við birtingu innherjaupplýsinga.

Markaðsaðili ber ábyrgð á efni innherjaupplýsinga og því að þær séu afhentar til birtingar tímanlega. Tímabundin tæknileg bilun eða annar annmarki í rekstri birtingarleiðar leysir markaðsaðila ekki undan skyldu til að gera viðeigandi ráðstafanir til að tryggja birtingu upplýsinganna eins fljótt og unnt er.

6. gr.

Tilkynning um birtingarleið innherjaupplýsinga.

Markaðsaðili skal tilkynna Raforkueftirlitinu með hvaða hætti hann hyggst birta innherjaupplýsingar samkvæmt 20. gr. h raforkulaga. Markaðsaðili skal tilkynna Raforkueftirlitinu án tafar ef breyting verður á birtingarleið.

Raforkueftirlitið skal birta almennar leiðbeiningar um birtingarleiðir og upplýsingavettvanga sem almennt eru til þess fallnir að uppfylla kröfur raforkulaga og reglugerðar þessarar um opinbera, skilvirka og tímanlega birtingu innherjaupplýsinga.

Leiðbeiningar samkvæmt 2. mgr. fela ekki í sér formlega viðurkenningu á tiltekinni birtingarleið og hafa ekki áhrif á ábyrgð markaðsaðila samkvæmt 20. gr. h raforkulaga og reglugerð þessari. Markaðsaðila er heimilt að nota aðra birtingarleið en þá sem Raforkueftirlitið hefur fjallað um samkvæmt 2. mgr., enda tryggi markaðsaðili að birtingin uppfylli skilyrði 20. gr. h raforkulaga og reglugerðar þessarar.

7. gr.

Tilkynning um frestun birtingar innherjaupplýsinga og skrifleg skýring.

Fresti markaðsaðili opinberri birtingu innherjaupplýsinga í samræmi við 2. mgr. 20. gr. h raforkulaga skal hann án tafar tilkynna Raforkueftirlitinu um upplýsingarnar og veita rökstuðning fyrir frestininni með þeirri rafrænu leið sem Raforkueftirlitið tilgreinir skv. 3. gr.

Markaðsaðili skal varðveita gögn sem nægja til að sýna fram á að skilyrði 2. mgr. 20. gr. h raforkulaga hafi verið uppfyllt á meðan frestun stóð yfir. Í gögnunum skal að lágmarki koma fram:

- a. hvenær innherjaupplýsingarnar urðu til og hvenær ákvörðun um frestun var tekin,
- b. þeir lögmætu hagsmunir sem frestinin byggðist á,
- c. rökstuðning fyrir því að frestinin sé ekki líkleg til að villa um fyrir almenningi,
- d. þær ráðstafanir sem gerðar voru til að tryggja trúnað upplýsinganna, og
- e. hver eða hverjir báru ábyrgð á ákvörðun um frestun.

Við mat á því hvort frestun sé nauðsynleg til að skerða ekki lögmæta hagsmuni markaðsaðila má meðal annars líta til þess hvort opinber birting upplýsinganna geti stefnt öryggi eða vernd mikilvægra innviða í hættu. Frestun á þeim grundvelli er aðeins heimil að öðrum skilyrðum 2. mgr. 20. gr. h raforkulaga uppfylltum.

Markaðsaðili skal meðan frestun stendur yfir fylgjast með því hvort skilyrði hennar séu áfram uppfyllt. Falli skilyrði frestunarinnar niður skal markaðsaðili birta upplýsingarnar eins fljótt og unnt er og upplýsa Raforkueftirlitið þar um.

III. KAFLI

Viðurkennd markaðsframkvæmd

8. gr.

Mat á viðurkenndri markaðsframkvæmd.

Markaðsaðili sem byggir á 20. gr. f raforkulaga ber ábyrgð á að meta og sýna fram á að háttsemi hans byggist á lögmætum ástæðum sem samræmast viðurkenndri markaðsframkvæmd.

Við framkvæmd eftirlits metur Raforkueftirlitið hvort háttsemi sem markaðsaðili byggir á samkvæmt 20. gr. f raforkulaga samræmist viðurkenndri markaðsframkvæmd og skal við það líta til þeirra viðmiða sem tilgreind eru í 2. mgr. ákvæðisins.

Við matið skal, eftir því sem við á, jafnframt líta til eðlis og stærðar þess hluta heildsöluorkumarkaðarins sem framkvæmdin varðar og áhrifa framkvæmdarinnar á gagnsæi, verðmyndun, framboð og eftirspurn, seljanleika og skilvirkni markaðar.

Raforkueftirlitið skal birta almennar leiðbeiningar um þau sjónarmið sem það leggur til grundvallar við mat samkvæmt þessari grein. Við gerð og verulegar breytingar á leiðbeiningunum skal Raforkueftirlitið, eftir því sem við á, hafa samráð við markaðsaðila, rekstraraðila viðskiptavettvanga raforku, milligönguaðila í raforkuviðskiptum og aðra aðila sem málið varðar.

Raforkueftirlitinu er heimilt, að beiðni markaðsaðila, að veita leiðbeinandi afstöðu til þess hvort fyrirhuguð markaðsframkvæmd virðist, á grundvelli þeirra upplýsinga sem lagðar eru fyrir eftirlitið, samrýmast viðmiðum 20. gr. f raforkulaga. Slík afstaða bindur ekki síðara mat Raforkueftirlitsins ef framkvæmd markaðsframkvæmdarinnar eða önnur málsatvik reynast frábrugðin þeim forsendum sem lagðar voru til grundvallar.

Við mat samkvæmt þessari grein skal, eftir því sem við á, jafnframt líta til þeirra sjónarmiða sem fram koma í 9.–12. gr.

9. gr.

Áhrif á gagnsæi á markaði.

Við mat á því hvort markaðsframkvæmd hafi jákvæð áhrif á gagnsæi á markaði samkvæmt 1. tl. 2. mgr. 20. gr. f raforkulaga skal Raforkueftirlitið, eftir því sem við á, einkum líta til:

- þess hvort eðli og fyrirkomulag markaðsframkvæmdarinnar sé nægilega gagnsætt markaðsaðilum,
- þess hvort nægjanlegar upplýsingar liggi fyrir um þær heildsöluorkuafurðir og þann hluta heildsöluorkumarkaðarins eða viðskiptavettvang sem framkvæmdin varðar,
- þess hvort umfang, gildistími og önnur megineinkenni framkvæmdarinnar séu nægilega skýr,
- þess hvort upplýsingar um framkvæmdina og viðskipti sem henni tengjast séu aðgengilegar að því marki sem nauðsynlegt er til að markaðsaðilar geti lagt mat á áhrif hennar á þann hluta heildsöluorkumarkaðarins sem framkvæmdin varðar, og
- þess hvort verulegar breytingar á framkvæmdinni eða lok hennar séu gagnsæjar, eftir því sem slíkar upplýsingar hafa þýðingu fyrir markaðinn.

10. gr.

Áhrif á starfsemi markaðar og samspil framboðs og eftirspurnar.

Við mat á því hvort markaðsframkvæmd stuðli að vernd fyrir starfsemi heildsöluorkumarkaðar og eðlilegu samspili framboðs og eftirspurnar samkvæmt 2. tl. 2. mgr. 20. gr. f raforkulaga skal Raforkueftirlitið, eftir því sem við á, einkum líta til:

- áhrifa framkvæmdarinnar á verðmyndun og samspil framboðs og eftirspurnar,
- þess hvort framkvæmdin sé til þess fallin að gefa ranga eða villandi mynd af framboði, eftirspurn eða verði heildsöluorkuafurða,
- þess hvort framkvæmdin samræmist viðskiptareglum viðkomandi viðskiptavettvangs, þegar það á við,
- áhrifa framkvæmdarinnar á eðlilega starfsemi og heilleika þess hluta heildsöluorkumarkaðarins sem framkvæmdin varðar, og

- e) þess hvort fyrirkomulag framkvæmdarinnar sé til þess fallið að koma í veg fyrir óeðlilega hagsmunaárekstra eða aðra röskun á eðlilegri starfsemi þess hluta heildsöluorkumarkaðar sem framkvæmdin varðar.

11. gr.

Áhrif á seljanleika og skilvirkni markaðar.

Við mat á því hvort markaðsframkvæmd hafi jákvæð áhrif á seljanleika og skilvirkni markaðar samkvæmt 3. tl. 2. mgr. 20. gr. f raforkulaga skal Raforkueftirlitið, eftir því sem við á, einkum líta til áhrifa framkvæmdarinnar á:

- a) magn og tíðni viðskipta,
- b) fjölda og dýpt kaup- og sölutilboða,
- c) hraða og skilvirkni viðskipta,
- d) verðmyndun og verðbil kaup- og sölutilboða,
- e) verðsveiflur og verðflökt, og
- f) önnur atriði sem gefa vísbendingu um seljanleika og skilvirkni þess hluta heildsöluorkumarkaðarins sem framkvæmdin varðar.

12. gr.

Markaðsfyrirkomulag og möguleikar markaðsaðila til viðbragða

Við mat samkvæmt 4. tl. 2. mgr. 20. gr. f raforkulaga skal Raforkueftirlitið taka mið af markaðsfyrirkomulagi þess hluta heildsöluorkumarkaðarins sem framkvæmdin varðar og meta hvort markaðsaðilum hafi verið kleift að bregðast á tilhlýðilegan hátt og tímanlega við þeim markaðsaðstæðum sem framkvæmdin skapar.

Við matið skal, eftir því sem við á, einkum líta til:

- a) þess hvort forsendur og meginskilyrði framkvæmdarinnar séu nægilega skýr og fyrirsjáanleg,
- b) þess hvort upplýsingar um framkvæmdina séu aðgengilegar með þeim hætti að aðrir markaðsaðilar geti tekið mið af henni við eigin viðskiptaákvörðanir,
- c) stöðu og hlutverks þeirra aðila sem stunda framkvæmdina á þeim hluta heildsöluorkumarkaðarins sem framkvæmdin varðar ,
- d) þess hvort fyrirkomulag framkvæmdarinnar sé til þess fallið að tryggja viðeigandi sjálfstæði viðskiptaákvörðana og koma í veg fyrir óeðlilega hagsmunaárekstra, og
- e) annarra eiginleika þess hluta heildsöluorkumarkaðarins sem framkvæmdin varðar sem geta haft áhrif á möguleika markaðsaðila til að bregðast við framkvæmdinni með tímanlegum og eðlilegum hætti.

IV. KAFLI

Gagnaskil til Raforkueftirlitsins

13. gr.

Gagnaskil samkvæmt 20. gr. i raforkulaga

Gagnaskil samkvæmt þessum kafla taka til viðskipta með heildsöluorkuafurðir og viðskiptafyrirmæla sem varða slíkar afurðir, í samræmi við upplýsingaskyldu samkvæmt 20. gr. i raforkulaga.

Markaðsaðilar eða aðilar sem koma fram fyrir þeirra hönd, viðskiptavettvangur raforku eða milligönguaðili í raforkuviðskiptum skulu láta Raforkueftirlitinu í té pöntunarbók vegna viðskipta með heildsöluorkuafurðir.

Markaðsaðilar skulu jafnframt greina Raforkueftirlitinu frá útsettri áhættu í viðskiptum sínum eftir vörutegundum, þ.m.t. vegna viðskipta sem eiga sér stað utan viðskiptavettvangs raforku.

Upplýsingar samkvæmt þessari grein skulu veittar í gegnum gagnagrunn Raforkueftirlitsins.

Rekstraraðili viðskiptavettvangs raforku eða þriðji aðili fyrir hans hönd skal gera Raforkueftirlitinu aðgengileg gögn úr pöntunarbók og veita því tafarlausan aðgang að pöntunarbók í samræmi við nánari tæknilegar kröfur samkvæmt 19. gr.

Markaðsaðili ber ábyrgð á gagnaskilum samkvæmt þessari grein. Hafi annar aðili sem tilgreindur er í 2. mgr. skilað gögnum um viðkomandi viðskipti með fullnægjandi hætti telst gagnaskilaskyldu markaðsaðila fullnægt að því marki sem sömu upplýsingar eiga við um hann.

14. gr.

Reglubundin og frekari upplýsingagjöf vegna eftirlits.

Raforkueftirlitið getur, á grundvelli 25. gr. raforkulaga, krafði eftirlitsskylda aðila um að veita með reglubundnum hætti upplýsingar sem nauðsynlegar eru til að eftirlitið hafi fullnægjandi yfirsýn yfir heildsöluorkumarkaðinn.

Upplýsingagjöf samkvæmt 1. mgr. getur meðal annars tekið til yfirlits yfir gildandi óstaðlaða samninga um heildsöluorkuafurðir, þ.m.t. samninga um afhendingu raforku til stórnotenda.

Í yfirliti samkvæmt 2. mgr. má, að því marki sem nauðsynlegt er vegna eftirlitsins, krefjast upplýsinga um:

- a) auðkenni samnings og samningsaðila,
- b) tegund heildsöluorkuafurðar,
- c) dagsetningu samnings, gildistíma og afhendingartímabil,
- d) samningsbundið eða frátekið magn eða afl,
- e) verð eða megineinkenni verðákvörðunar að því marki sem nauðsynlegt er vegna eftirlitsins, og
- f) helstu ákvæði um magn, sveigjanleika eða valrétti sem geta haft verulega þýðingu fyrir framboð, eftirspurn eða útsetta áhættu.

Í kröfu um reglubundna upplýsingagjöf skal tilgreina hvaða upplýsingum skuli skilað, tíðni og form upplýsingagjafar og skilafrest.

Raforkueftirlitið getur að öðru leyti, í samræmi við 25. gr. raforkulaga, krafði eftirlitsskylda aðila um frekari upplýsingar og gögn sem nauðsynleg eru við framkvæmd eftirlits.

Við beitingu heimilda samkvæmt þessari grein skal Raforkueftirlitið gæta meðalhófs við afmörkun upplýsingakröfu, taka mið af eðli og viðkvæmni þeirra upplýsinga sem óskað er eftir og, eftir því sem unnt er, nýta upplýsingar sem þegar hafa verið veittar þannig að forðast megi óþarfa tvískil.

15. gr.

Efni pöntunarbókar og upplýsingar um útsetta áhættu.

Upplýsingar úr pöntunarbók samkvæmt 13. gr. skulu innihalda nákvæma auðkenningu á keyptum og seldum heildsöluorkuafurðum, verð og magn sem samið hefur verið um, dagsetningu og tíma viðskipta eða viðskiptafyrirmæla, samningsaðila og milligönguaðila, ef þeim er fyrir að fara, og aðrar upplýsingar sem nauðsynlegar eru til að auðkenna viðskiptin.

Upplýsingar um útsetta áhættu samkvæmt 13. gr. skulu veittar eftir vörutegundum og með þeim hætti að Raforkueftirlitið geti metið umfang, eðli og þróun þeirrar áhættu sem leiðir af viðskiptum markaðsaðila, þ.m.t. viðskiptum utan viðskiptavettvangs raforku.

Raforkueftirlitið skal, að höfðu samráði við viðeigandi aðila, birta nánari leiðbeiningar um tæknilega framkvæmd gagnaskila samkvæmt þessari grein. Raforkueftirlitið skal ráðfæra sig við viðeigandi aðila um efnislegar uppfærslur leiðbeininganna.

16. gr.

Aðilar sem skila gögnum.

Markaðsaðili ber ábyrgð á gagnaskilum vegna eigin viðskipta og útsettrar áhættu að því marki sem upplýsingaskylda hvílir á honum samkvæmt 20. gr. i raforkulaga. Markaðsaðila er heimilt að fela öðrum aðila að annast gagnaskil fyrir sína hönd.

Rekstraraðili viðskiptavettvangs raforku eða þriðji aðili fyrir hans hönd skal skila þeim pöntunarbókar- og viðskiptagögnum sem verða til í kerfum viðskiptavettvangsins.

Þegar gögn hafa verið afhent Raforkueftirlitinu af viðskiptavettvangi raforku, milligönguaðila í raforkuviðskiptum, kerfisstjóra eða öðrum þriðja aðila fyrir hönd markaðsaðila telst gagnaskilaskyldu markaðsaðila fullnægt að því marki sem gögnin eru rétt, fullnægjandi og afhent innan tilskilinna tímamarka.

Þegar aðili skilar gögnum fyrir hönd markaðsaðila skulu gagnaskilin auðkenna með skýrum hætti fyrir hvaða markaðsaðila upplýsingunum er skilað.

Raforkueftirlitið getur óskað eftir frekari upplýsingum og skýringum frá markaðsaðilum og aðilum sem skila gögnum fyrir hönd markaðsaðila, vegna gagna sem hefur verið skilað.

17. gr.

Tímamörk gagnaskila.

Gögnum um staðlaða samninga og viðskiptafyrirmæli, þar á meðal þöruð og óþöruð viðskiptafyrirmæli, skal skilað eins fljótt og auðið er og eigi síðar en tveimur virkum dögum eftir að samningur var gerður eða viðskiptafyrirmæli lögð fram.

Breytingar eða afturköllun viðskiptafyrirmæla og breytingar eða uppsögn staðlaðra samninga skulu tilkynntar eins fljótt og auðið er og eigi síðar en tveimur virkum dögum eftir að viðkomandi atvik átti sér stað.

Ef um er að ræða viðskiptavettvang með uppboðsaðferð þar sem viðskiptafyrirmæli eru ekki birt opinberlega skal skila upplýsingum um þöruð viðskipti og þau viðskiptafyrirmæli sem leiddu til viðskipta eigi síðar en tveimur virkum dögum eftir að niðurstaða uppboðs liggur fyrir.

Viðskiptafyrirmæli sem lögð eru fram munnlega, og birtast ekki í rafrænni pöntunarbók skulu aðeins tilkynnt að beiðni Raforkueftirlitsins, nema þau leiði til viðskipta eða breytinga á áður tilkynntum viðskiptum.

Tilkynningarskyld gögn skulu aðeins innihalda upplýsingar sem unnt er að draga úr fyrirbyggjandi skrár markaðsaðila. Þau skulu að minnsta kosti innihalda upplýsingar um einkenni viðkomandi viðskipta, svo sem lengd, afhendingu, uppgjörsreglur, magn, dagsetningar og tímasetningar framkvæmdar, ásamt verði og upplýsingum sem auðkenna markaðsaðila.

Upplýsingum um útsetta áhættu skv. 3. mgr. 13. gr. skal skila innan þeirra tímafresta og á því formi sem Raforkueftirlitið tilgreinir í leiðbeiningum samkvæmt 20. gr. í raforkulaga.

18. gr.

Upplýsingar um afkastagetu og notkun búnaðar.

Kerfisstjóri skal eftir því sem við á og að því marki sem upplýsingarnar liggja fyrir hjá honum, gera Raforkueftirlitinu aðgengilegar upplýsingar um afkastagetu og notkun búnaðar til framleiðslu, notkunar, geymslu eða flutnings raforku, þar með talið fyrirhugaðan og ófyrirhugaðan ótíltækileika slíks búnaðar.

Upplýsingar samkvæmt 1. mgr. skulu byggjast á gögnum sem birt eru eða afhent samkvæmt reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) nr. 543/2013 um afhendingu og birtingu gagna á raforkumörkuðum, sbr. reglugerð nr. 10/2020.

Kerfisstjóri skal, að beiðni Raforkueftirlitsins, veita upplýsingar um lokatilnefningar milli sniða þar sem tilgreint er hvaða markaðsaðilar taka þátt og áætlað magn. Upplýsingarnar skulu vera aðgengilegar eigi síðar en næsta virka dag.

19. gr.

Tæknilegar og skipulagslegar kröfur um gagnaskil

Aðilar sem skila gögnum samkvæmt þessum kafla skulu tryggja að gögn sem þeir afhenda séu rétt, heildstæð, tímanleg og að þeim sé skilað á því formi sem Raforkueftirlitið ákveður.

Til að tryggja skilvirka og örugga meðhöndlun gagnaskila skal Raforkueftirlitið, að höfðu samráði við viðeigandi aðila, setja tæknilegar og skipulagslegar kröfur um gagnaa afhendingu. Kröfurnar skulu:

- tryggja öryggi, trúnað og heilleika upplýsinga,
- gera kleift að greina og leiðrétta villur í gagnaskilum,
- gera kleift að staðfesta uppruna upplýsinganna,
- tryggja viðeigandi rekstrarstöðugleika.

Við mótun tæknilegra krafna skal, eftir því sem unnt er, leitast við að nota stöðluð gagnasnið og endurnýta fyrirbyggjandi gögn þannig að forðast megi óþarfa tvískil.

Viðskiptavettvangur raforku skal láta Raforkueftirlitinu í té upplýsingar sem nauðsynlegar eru til að auðkenna þær heildsöluorkuafurðir sem teknar eru til viðskipta á vettvanginum og til að túlka gögn í pöntunarbók. Upplýsingarnar skulu liggja fyrir eigi síðar en við upphaf viðskipta með viðkomandi afurð. Breytingar á upplýsingunum sem hafa þýðingu fyrir auðkenningu afurðarinnar skal tilkynna Raforkueftirlitinu án ástæðulausrar tafar.

Raforkueftirlitið getur krafist prófana eða staðfestingar á tæknilegri getu aðila til gagnaskila áður en reglubundin rafræn gagnaskil hefjast. Slíkar kröfur skulu taka mið af eðli og umfangi gagnaskila.

V. KAFLI

Fyrirbygging og greining markaðssvika

20. gr.

Fyrirbygging og greining markaðssvika

Viðskiptavettvangur raforku og milligönguaðilar í raforkuviðskiptum skulu koma á fót og viðhalda skilvirku fyrirkomulagi, kerfum og verklagi sem miða að því að koma í veg fyrir og greina innherjasvik,

ólögmæta miðlun innherjaupplýsinga, markaðsmisnotkun og tilraun til slíkrar háttsemi samkvæmt raforkulögum.

Við ákvörðun á umfangi og útfærslu fyrirkomulags, kerfa og verklags samkvæmt 1. mgr. skal taka mið af gerð, stærð, umfangi og áhættu í starfsemi viðkomandi viðskiptavettvangs eða milligönguaðila í raforkuviðskiptum.

Aðilar skv. 1. mgr. skulu hafa innri verkferla sem tryggja:

- a) fullnægjandi þekkingu starfsmanna á reglum um innherjasvik, ólögmæta miðlun innherjaupplýsinga, markaðsmisnotkun og tilraun til slíkrar háttsemi,
- b) að starfsmenn sem annast fyrirbyggingu og greiningu markaðssvika geti sinnt verkefnum sínum með sjálfstæðum hætti og án óeðlilegra hagsmunaárekstra,
- c) viðeigandi aðskilnað milli eininga innan starfseminnar, þegar slíkt er nauðsynlegt til að koma í veg fyrir hagsmunaárekstra,
- d) nægilega skráningu þeirra gagna og samskipta sem nauðsynleg eru til að greina og meta möguleg markaðssvik,
- e) trúnað og öryggi gagna sem notuð eru við fyrirbyggingu og greiningu markaðssvika,
- f) að grunsamleg viðskiptafyrirmæli og viðskipti séu tilkynnt Raforkueftirlitinu samkvæmt 21. gr. reglugerðarinnar.

21. gr.

Tilkynningarskylda viðskiptavettvanga og milligönguaðila í raforkuviðskiptum.

Viðskiptavettvangar raforku og milligönguaðilar í raforkuviðskiptum skulu án tafar tilkynna Raforkueftirlitinu um viðskiptafyrirmæli, viðskipti, afturköllun eða breytingu á viðskiptafyrirmælum sem þeir hafa rökstuddan grun um að þau geti falið í sér innherjasvik, ólögmæta miðlun innherjaupplýsinga, markaðsmisnotkun eða tilraun til slíkrar háttsemi samkvæmt raforkulögum.

Tilkynning skal send með öruggri leið sem Raforkueftirlitið tilgreinir skv. 3. gr. Hún skal, eftir því sem upplýsingar liggja fyrir þegar rökstuddur grunur vaknar, innihalda upplýsingar sem nauðsynlegar eru til að auðkenna viðkomandi viðskipti eða viðskiptafyrirmæli og markaðsaðila og lýsingu á þeim atvikum sem grunurinn byggist á.

Liggi ekki allar upplýsingar fyrir þegar tilkynning er send skulu frekari upplýsingar sendar Raforkueftirlitinu eins fljótt og unnt er eftir að þær liggja fyrir.

Tilkynningarskyldur aðili skal gæta trúnaðar um tilkynninguna og efni hennar, eftir því sem við á, og er óheimilt að upplýsa markaðsaðila eða annan utanaðkomandi aðila um að Raforkueftirlitinu hafi verið veittar upplýsingar samkvæmt 1. mgr., nema slíkt sé heimilt eða skylt samkvæmt lögum.

VI. KAFLI

Eftirlit og úrræði

22. gr.

Eftirlit Raforkueftirlitsins

Raforkueftirlitið skal hafa eftirlit með því að aðilar sem falla undir gildissvið reglugerðarinnar fullnægi þeim skyldum sem leiða af 20. gr. a–20. gr. i. raforkulaga, reglugerð þessari, skilyrðum leyfis eða öðrum heimildum.

23. gr.

Ábendingar um möguleg brot

Raforkueftirlitið skal halda úti öruggri samskiptaleið til að taka við og fylgja eftir ábendingum um möguleg brot gegn 20. gr. a–20. gr. i. raforkulaga. Raforkueftirlitið skal skrá ábendingar sem því berast, leggja mat á hvort tilefni sé til frekari athugunar og, eftir því sem við á, fylgja þeim eftir við framkvæmd eftirlits.

Ábending getur, eftir því sem upplýsingar liggja fyrir, meðal annars tekið til lýsingar á viðskiptum eða viðskiptafyrirmælum, þeirra atvika sem grunur byggist á, upplýsinga um hlutaðeigandi aðila og annarra upplýsinga sem kunna að skipta máli við athugun Raforkueftirlitsins.

Liggi ekki allar upplýsingar fyrir þegar ábending er send kemur það ekki í veg fyrir að henni sé komið á framfæri. Frekari upplýsingar má senda Raforkueftirlitinu þegar þær liggja fyrir.

Raforkueftirlitið skal gæta trúnaðar um upplýsingar sem geta auðkennt þann sem kemur ábendingu á framfæri, í samræmi við lög. Vinnsla og meðferð persónuupplýsinga skal vera í samræmi við lög um persónuvernd og vinnslu persónuupplýsinga.

24. gr.

Heimildir Raforkueftirlitsins

Raforkueftirlitið skal við framkvæmd eftirlits ekki beita viðurhlutameiri heimildum heldur en nauðsyn krefur og byggja eftirlitið eins og kostur er á innra eftirliti hinna eftirlitsskyldu aðila.

Raforkueftirlitið getur, í samræmi við raforkulög, krafði eftirlitsskylda aðila um allar upplýsingar og gögn sem nauðsynleg eru við framkvæmd eftirlitsins með 20. gr. a – 20. gr. i raforkulaga og reglugerðar þessarar. Skulu gögn og upplýsingar berast innan hæfilegs frests sem Raforkueftirlitið setur. Raforkueftirlitið getur einnig skyldað þessa aðila til að upplýsa eftirlitið reglulega um atriði sem skipta máli við eftirlitið. Þá getur Raforkueftirlitið krafist þess að eftirlitsskyldur aðili komi á innra eftirliti með reglufylgni samkvæmt þessari reglugerð í samræmi við kröfur sem eftirlitið setur.

Raforkueftirlitið getur í eftirlitsstörfum sínum krafist upplýsinga og gagna frá öðrum stjórnvöldum óháð þagnarskyldu þeirra, eftir því sem heimilt er samkvæmt lögum.

Raforkueftirlitið getur við rannsókn mála gert nauðsynlegar athuganir á starfstöð eftirlitsskylds aðila og lagt hald á gögn þegar ríkar ástæður eru til að ætla að brotið hafi verið gegn raforkulögum, reglugerð þessari, skilyrðum leyfis eða öðrum heimildum. Við framkvæmd slíkra aðgerða skal fylgja ákvæðum laga um meðferð sakamála um leit og hald á munum.

25. gr.

Úrræði Raforkueftirlitsins

Telji Raforkueftirlitið að aðili sem fellur undir gildissvið reglugerðar þessarar uppfylli ekki skyldur samkvæmt raforkulögum, reglugerð þessari, skilyrðum leyfis eða ákvörðun Raforkueftirlitsins, getur Raforkueftirlitið beint til hans fyrirmælum um úrbætur innan hæfilegs frests að viðlögðum dagsektum.

Raforkueftirlitið getur beitt þeim úrræðum sem mælt er fyrir um í raforkulögum, þar á meðal áminningu, dagsektum eða stjórnvaldssektum, eftir því sem skilyrði laga eru uppfyllt. Beiting stjórnvaldssekta vegna brota gegn raforkulögum og reglugerðum settum samkvæmt þeim fer eftir 26. gr. b raforkulaga.

Dagsektir geta numið 10.000–500.000 kr. á dag. Við ákvörðun dagsekta er heimilt að taka tillit til eðlis vanrækslu eða brots. Ákvörðun um úrræði samkvæmt þessari grein skal vera skrifleg, rökstudd og tilkynnt þeim sem hún beinist að með sannanlegum hætti.

26. gr.

Viðurlög

Um stjórnvaldssektir vegna brota gegn 20. gr. b, 20. gr. e, 20. gr. g, 20. gr. h og 20. gr. i raforkulaga og þeim ákvæðum reglugerðar þessarar sem sett eru til nánari framkvæmdar viðkomandi lagaákvæðum fer samkvæmt 26. gr. b raforkulaga. Um úrræði vegna þess að eftirlitsskyldur aðili sinnir ekki kröfu Raforkueftirlitsins um upplýsingar eða gögn á grundvelli 25. gr. raforkulaga fer samkvæmt ákvæðum raforkulaga um eftirlit og úrræði.

Við ákvörðun stjórnvaldssekta og annarra stjórnsýsluviðurlaga skal taka mið af 26. gr. c raforkulaga.

Beiting viðurlaga samkvæmt þessari grein hefur ekki áhrif á beitingu annarra viðurlaga samkvæmt lögum, ef skilyrði þeirra eru uppfyllt.

27. gr.

Birting ákvarðana.

Um birtingu áminninga og annarra ákvarðana Raforkueftirlitsins um viðurlög og úrræði fer samkvæmt raforkulögum og öðrum lögum eftir því sem við á.

Við birtingu skal Raforkueftirlitið taka tillit til trúnaðar, viðskiptaleyndarmála, persónuverndar, rannsóknarhagsmuna, stöðugleika heildsölumarkaðar og hagsmuna þeirra einstaklinga eða lögaðila sem ákvörðun beinist að.

Að því marki sem skylda til birtingar leiðir ekki af lögum getur Raforkueftirlitið frestað birtingu, birt ákvörðun án persónugreinanlegra upplýsinga eða ákveðið að birta ekki ákvörðun ef birting væri bersýnilega ósamrýmanleg þeim hagsmunum sem greinir í 2. mgr.

28. gr.

Þagnarskylda og öryggi gagna

Starfsmenn Raforkueftirlitsins eru bundnir þagnarskyldu um það sem þeir komast að í störfum sínum. Sama gildir um sérfræðinga og aðra aðila sem starfa á vegum Raforkueftirlitsins. Þeir mega ekki að viðlagðri

ábyrgð samkvæmt ákvæðum almennra hegningarlaga um brot í opinberu starfi skýra óviðkomandi frá því sem þeir komast að í starfi sínu og leynt fari um viðskipti og rekstur aðila sem þeir hafa eftirlit með.

Þagnarskylda samkvæmt þessari grein stendur þó ekki í vegi fyrir því að Raforkueftirlitið miðli upplýsingum til annarra stjórnvalda, dómstóla eða lögreglu þegar slíkt er heimilt eða skylt samkvæmt lögum.

Raforkueftirlitið skal gera viðeigandi tæknilegar og skipulagslegar ráðstafanir til að tryggja öryggi, trúnað, heilleika og aðgengi þeirra upplýsinga og gagna sem það fær samkvæmt reglugerð þessari. Ráðstafanirnar skulu taka mið af eðli og viðkvæmni upplýsinganna og þeirri áhættu sem fylgir óheimilum aðgangi, breytingu, miðlun, glötun eða annarri óheimilli meðferð þeirra.

Aðgangur að viðkvæmum viðskipta- og rekstrargögnum skal takmarkaður við þá starfsmenn og aðra aðila á vegum Raforkueftirlitsins sem þurfa á þeim að halda vegna starfa sinna. Raforkueftirlitið skal hafa viðeigandi aðgangsstýringu og, eftir því sem við á, tryggja rekjanleika aðgangs að slíkum gögnum.

VII. KAFLI Gildistaka o.fl.

29. gr.

Lagastoð og gildistaka

Reglugerð þessi, sem sett er með stoð í 1. mgr. 20. gr. j. raforkulaga nr. 65/2003, öðlast gildi 1. janúar 2027.

Eigi síðar en þremur árum frá gildistöku reglugerðarinnar skal ráðuneytið, í samráði við Raforkueftirlitið, endurskoða framkvæmd hennar. Við endurskoðunina skal meðal annars meta eftirlitsgildi gagnaskila og annarrar upplýsingagjafar, áhrif reglugerðarinnar á gagnsæi og virkni heildsöluorkumarkaðar, stjórnsýslu- og reglufylgnikostnað og hvort tilefni sé til breytinga á umfangi, tíðni eða fyrirkomulagi einstakra skyldna.